

รายงานผลการศึกษาชุมชนและแผนพัฒนาครัวเรือนเป้าหมาย

ส่วนที่ 1 : บทนำ

2.1 หลักการและเหตุผล

ด้วยแนวคิดพันธกิจมหาวิทยาลัยเพื่อสังคม จากปรัชญาการสร้างปัญญาเพื่อพัฒนาชุมชน ท้องถิ่น ถูกถ่ายทอดเป็นวิสัยทัศน์ไปสู่การทำงานของสถาบันการศึกษา ร่วมกับภาคีในพื้นที่ (Engagement) ที่มุ่งหมายหวังผลที่จะตอบปัญหาของชุมชนหรือสังคม เฉพาะที่ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำมากขึ้น พันธกิจนี้จะส่งเสริมให้เกิดความร่วมมืออย่างแท้จริงของทุกภาคส่วน ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยด้วยตนเอง และระดับมหาวิทยาลัยกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย งานวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาชุมชน ท้องถิ่นตามหลักพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับสังคม โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาของชุมชน ท้องถิ่นอย่างเป็นระบบซึ่งมหาวิทยาลัยเป็นผู้สนับสนุน และส่งเสริมการเรียนรู้ของชุมชนด้วยการเชื่อมโยงองค์ความรู้ทางวิชาการ เข้ากับแนวปฏิบัติที่ดี ที่เป็นศักยภาพของชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชุมชนได้

ดังนั้น การสำรวจความต้องการและศึกษาบริบทของ **ชุมชนคลองบางหลวง หมู่ที่ 3 ตำบลคูขขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี** เป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของโครงการสร้างเครือข่ายชุมชน นักปฏิบัติเพื่อร่วมกับศึกษาแก้ไขปัญหาของชุมชนท้องถิ่น เสริมพลังให้ชุมชนท้องถิ่น สามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนทั้งงานวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ดำเนินการตามแผนงานพันธกิจสัมพันธ์เพื่อแก้ปัญหาคความยากจน ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดปทุมธานี

2.2 วัตถุประสงค์ของการสำรวจลงพื้นที่ชุมชน

1) เพื่อสำรวจความต้องการและศึกษาบริบทของชุมชนคลองบางหลวง หมู่ที่ 3 ตำบลคูขขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2) เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ การบูรณาการงานด้านพันธกิจเพื่อสังคมการเรียนการสอนและการวิจัยร่วมกันกับชุมชนคลองบางหลวง หมู่ที่ 3 ตำบลคูขขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.3 ขอบเขตการสำรวจลงพื้นที่ชุมชน

ชุมชนบ้านคลองบางหลวง หมู่ที่ 3 ตำบลคูขขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

2.4 วิธีการดำเนินการสำรวจความต้องการของชุมชน

แจกแบบสอบถามทุกครัวเรือนที่รายได้ตกเกณฑ์ ตามข้อมูลของ จปฐ. ปี 2560 จำนวน 18 ครัวเรือน

2.5 เครื่องมือที่ใช้การสำรวจความต้องการของชุมชน

แผนที่เดินดิน

3. ส่วนที่ 2 : ผลการศึกษาชุมชนเบื้องต้น

3.1 ข้อมูลทั่วไปของชุมชน

3.1.1 ประวัติหมู่บ้าน

- บ้านคลองบางหลวง หมู่ที่ 3 ตำบลคูขวาง ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของเทศบาลตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว แต่เดิมบ้านคลองบางหลวง ชื่อว่า บ้านคลองบางหลวงไห้วพระ มีประเพณีตักบาตรพระร้อย ซึ่งเป็นประเพณีสำคัญของจังหวัดปทุมธานีในปัจจุบัน สำหรับบ้านคลองบางหลวงในอดีต ได้มีประเพณีตักบาตรพระร้อยเช่นกัน แต่ปัจจุบันค่อยๆ หายไป ชื่อของชุมชนบ้านคลองบางหลวงไห้วพระ ก็เหมือนเพียงบ้านคลองบางหลวง

3.1.2 เหตุผลในการเลือกหมู่บ้าน การเริ่มต้น ลักษณะการตั้งถิ่นฐาน และการขยายตัวของหมู่บ้าน

- ข้อมูล จปฐ ปี 2560 คราวเรือนรายได้ตกเกณฑ์

3.1.3 การสืบเนื่องและการเปลี่ยนแปลงเหตุการณ์สำคัญๆ ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง

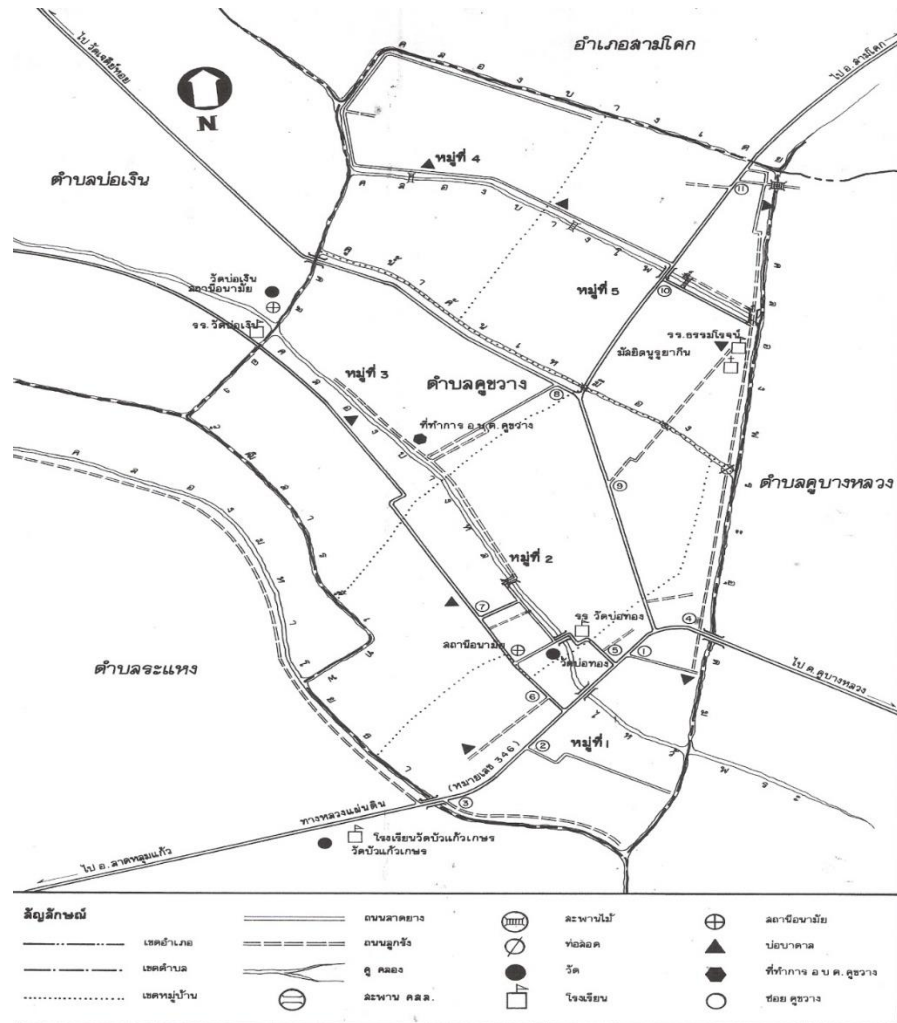
- เดิมกระทรวงมหาดไทย ได้มีคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่องระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านจัดตั้งตำบลคูขวางเป็นสภาตำบล โดยมีวัตถุประสงค์จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้าร่วมกันบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่าง เท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรส่วนรวม อันจะเป็นทางนารราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย

กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งสภาตำบลคูขวาง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลคูขวาง ตามนัยมาตรา 40 และ มาตรา 95 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบล และ องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2547 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศ และองค์การบริหารส่วนตำบลคูขวางได้ทำการก่อสร้างอาคารสำนักงาน เมื่อปี พ.ศ. 2542 เป็นอาคาร 2 ชั้น สำหรับเป็นสถานที่ปฏิบัติงานของอบต. และมีโครงสร้างการบริหารงานตามศักยภาพปัจจุบัน

ต่อมากระทรวงมหาดไทยได้พิจารณาแล้วเห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคูขวาง มีสภาพเหมาะสมสมควรให้จัดตั้งเป็นเทศบาลตำบล อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ.2546 และมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงจัดตั้ง องค์การบริหารส่วนตำบลคูขวาง อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เป็นเทศบาลตำบลคูขวาง ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน พ.ศ.2554 เป็นต้นไป

3.2 ข้อมูลด้านสภาพนิเวศวิทยา

3.2.1 สภาพทางภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มมีลำคลองบางหลวงไห้วพระ เป็นลำคลองสายหลัก มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การประกอบอาชีพเกษตรกรรม

3.3 ข้อมูลด้านสภาพพื้นฐานด้านเกษตรกรรม การปลูกพืช การใช้แรงงาน ชนิด จำนวน เหตุผลของสัตว์ที่เลี้ยง ปัญหาด้านการเลี้ยงสัตว์ การกระจายผลผลิต และการตลาด

ชุมชนบ้านคูบางหลวงหมู่ที่ 3 อาชีพหลักคือเกษตรกร ทำนา และทำสวนมะพร้าว มะม่วง บางเล็กน้อย

3.4 ข้อมูลด้านประชากร

จำนวนครัวเรือน 18 ครัวเรือน จำนวนประชากร 78 คน เพศ ชาย 31 คน เพศหญิง 41 คน

3.5 ข้อมูลด้านสาธารณสุขของหมู่บ้าน

ระบบสาธารณสุขที่สมบูรณ์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตจากอุปกรณ์สื่อสารส่วนตัว ซึ่งครัวเรือนเป้าหมายจะมีผู้สูงอายุเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ได้ใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3.6 ข้อมูลด้านสังคม

ลักษณะครอบครัวเดี่ยว จะมีหัวหน้าครอบครัวที่ทำงานหลักเพียงคนเดียว ประชากรส่วนใหญ่จะเป็นผู้สูงอายุ มีรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และมีลูกหลานคอยดูแล

3.7 ข้อมูลด้านการศึกษา

ในเขตพื้นที่หมู่ที่ 3 ไม่มีโรงเรียน หรือสถานศึกษา

3.8 ข้อมูลด้านการสาธารณสุข

มีอนามัยคูขวาง ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่ที่ 2 ครัวเรือนเป้าหมายส่วนใหญ่จะไปใช้บริการที่ สถานีอนามัยคูขวาง และมี อสม. คอยดูแลเบื้องต้นหากเกิดอาการไม่สบาย

3.9 ข้อมูลด้านศาสนา วัฒนธรรม ความเชื่อ และการสันตนาการ

ครัวเรือนเป้าหมายส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

3.10 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของครัวเรือนเป้าหมายคือ ทำนา รองลงมาคือทำสวนมะม่วง มะพร้าว และทำงานตามโรงงานอุตสาหกรรม

3.11 ข้อมูลด้านการเมืองและการปกครองท้องถิ่น

นายจัตวา เสภา ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ซึ่งจะหมดวาระในเดือน กุมภาพันธ์

2562

3.12 ข้อมูลด้านแผนงาน โครงการ และแนวทางการพัฒนาของชุมชน

3.12.1 รายชื่อโครงการ โครงการเพื่อนพ้องภา โครงการแม่

3.12.2 ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากว่าไม่มีหัวหน้าในการสารต่อโครงการ

4. ส่วนที่ 3 : ผลการวิเคราะห์ชุมชน